

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Priecelovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu **K. K., K.**, zastúpeného JUDr. V. K., advokátkou, so sídlom v K. proti žalovanému **T., a. s., B.**, zastúpenému JUDr. Z. T., advokátkou, so sídlom v K., **o zaplatenie 2 323,57 Eur (70 000,-- Sk) s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Cbs/1/2004-67 zo dňa 11. decembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Cbs/1/2004-67 zo dňa 11. decembra 2009 **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 323,57 Eur (70 000,-- Sk) s 10% úrokom od 18. septembra 2003 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 375,29 Eur.

V odôvodnení uviedol, že žalobca požadoval zaplatenie vyrovnacieho podielu podľa § 233 ods. 1 Obchodného zákonníka. Žalovaný namietal výšku uplatneného vyrovnacieho podielu a uviedol, že zo schválenej účtovnej závierky na rok 2001 vyplýva, že vyrovnací podiel dosiahol zápornú hodnotu, v dôsledku čoho naň nevznikol žalobcovi nárok. Žalobca

vzal čiastočne návrh späť, súd preto uznesením zo dňa 12. mája 2009 konanie v časti o zaplatenie sumy 756,12 Eur (22 779,-- Sk) zastavil. Predmetom konania zostala suma 1 567,45 Eur (47 221,-- Sk) s 10% úrokom od 18. septembra 2003 do zaplatenia.

Súd po vykonanom dokazovaní zistil, že žalobca bol v členskom a pracovnom pomere u žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu, ktorý mu zanikol v roku 2001. Podľa § 233 ods. 1 Obchodného zákonníka pri zániku členstva za trvania družstva má doterajší člen nárok na vyrovnací podiel. Spôsob výpočtu vyrovnacieho podielu podľa tohto ustanovenia sa použije v prípade, ak stanovы neurčujú inak. V čl. 14 Stanov družstva je upravený spôsob výpočtu vyrovnacieho podielu, podľa ktorého zánikom členstva vzniká bývalému členovi, jeho dedičom alebo právnym nástupcom právo na majetkové vysporiadanie. Majetkové vysporiadanie sa uhrádza v peniazoch alebo vo forme materiálovej, ak ďalší členský vklad spočíval v nepeňažnom plnení.

Majetkové vysporiadanie člena v družstve pozostáva z vyrovnacieho podielu, z vrátenia ďalšieho peňažného alebo nepeňažného vkladu a z ďalšej majetkovej účasti na podnikaní. Základom pre výpočet vyrovnacieho podielu je čisté obchodné imanie družstva k 31. decembru po schválení ročnej účtovnej závierky za rok, v ktorom členstvo zaniklo. Čisté obchodné imanie pre účely výpočtu vyrovnacieho podielu sa vypočíta tak, že sa od celkových pasív odpočíta nedeliteľný fond, záväzky družstva, prechodné účty pasív a zabezpečovací fond.

Je nesporné, že žalobca, ktorý bol členom družstva žalovaného, má nárok na vyplatenie vyrovnacieho podielu. Výška vyrovnacieho podielu vyplýva zo znaleckého posudku č. 1/2008 vo výške 1 567,45 Eur (47 221,-- Sk). Žalovaný bol v omeškaní so splnením peňažného záväzku, žalobcovi preto vzniklo právo na úrok z omeškania vo výške uplatnených 10% od 18. septembra 2003 do zaplatenia v súlade s ustanovením § 369 ods. 1 a § 502 Obchodného zákonníka.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a žalobcovi, ktorý mal veci úspech, priznal náhradu trov konania vo výške 375,29 Eur. O trovách konania v časti späťvzatia súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá

právo na ich náhradu, pretože konanie bolo zastavené a k zastaveniu nedošlo pre správanie žalovaného.

Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný a proti výroku o trovách konania aj žalobca.

Žalovaný uviedol, že žalobca podal členskú prihlášku do družstva dňa 4. septembra 1972. Jeho pracovný pomer vznikol 1. júla 1975 a zanikol k 21. marcu 1999. Z toho možno odvodzovať, že členstvo v družstve nebolo podmienené pracovným vzťahom k družstvu, v dôsledku čoho nemožno aplikovať ustanovenie § 227 ods. 3 Obchodného zákonníka. Úplné znenie Stanov v znení zmien a doplnkov v čl. 5 ods. 1 stanovuje, že členstvo fyzickej osoby v družstve je spravidla podmienené pracovným vzťahom k družstvu, ak ďalej nie je uvedené inak. Členom družstva sa môže stať fyzická osoba, ktorá skončila povinnú školskú dochádzku a dosiahla 15 rokov veku. Podľa ods. 2 členstvo vzniká prijatím za člena na základe písomnej prihlášky. Novoprijatí pracovníci družstva môžu požiadať o členstvo v družstve podaním prihlášky najneskôr po uplynutí jedného roka od ich nástupu do zamestnania v družstve. O prijatí za člena družstva na základe podanej písomnej prihlášky rozhoduje predstavenstvo družstva.

Z uvedených ustanovení čl. 5, ako aj ustanovení čl. 6 bod 1 písm. a/, čl. 6 bod 1 písm. b/ a čl. 6 bod 2 vyplýva, že u žalovaného mohli existovať dva druhy členstva fyzických osôb, a to členstvo podmienené pracovným vzťahom k družstvu a členstvo nepodmienené pracovným vzťahom k družstvu. Len zo skutočnosti, že žalobca ako člen družstva, mal (má) k družstvu aj pracovný vzťah, nemožno vyvodiť jednoznačný záver o druhu členstva žalobcu v družstve. Žalovaný má za to, že v danom prípade absentuje úkon smerujúci k zániku členstva v družstve, a teda členstvo žalobcu trvá. Nemohol mu preto vzniknúť nárok na výplatu vyrovnacieho podielu.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žaloba sa zamietá.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukazuje na judikatúru, týkajúcu sa výkladu ustanovení § 227 a § 231 Obchodného zákonníka, ktorá potvrdzuje jeho názor, podľa ktorého členstvo žalobcu v družstve skončilo skončením jeho pracovného pomeru. Dôkazom toho je aj skutočnosť, že žalovaný vyplatil žalobcovi členský vklad a majetkový podiel

z transformácie. Žalovaný sa opakovane vyjadril, že členstvo žalobcu skončilo v roku 2001 a v tomto zmysle aj konal, pričom skutočnosti, na ktoré poukazuje v odvolaní, neoznačil do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205a ods. 1 O. s. p.).

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa navrhuje potvrdiť.

Žalobca podal odvolanie proti výroku o náhrade trov konania.

Uviedol, že súd nerozhodol o náhrade trov konania, spočívajúcich v zaplatení súdneho poplatku vo výške 3500,-- Sk, ďalej nerozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia za úkon písomná výzva žalovanému na plnenie zo dňa 8. januára 2001, pričom aj pri ostatných úkonoch mu priznal nižšiu sumu, než mu patrí podľa tarify. Žalobca mal v konaní plný úspech a rozhodnutie záviselo od výsledkov znaleckého dokazovania. Súd prvého stupňa neuviedol dôvod krátenia priznanej náhrady trov konania.

Navrhuje, aby odvolací súd zmenil napadnutú časť rozsudku tak, že žalovaný je povinný nahradiť mu všetky trovy konania vo výške 526,61 Eur.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na vyjadrenie žalobcu zo dňa 4. februára 2010, v ktorom si vyčíslil trovy konania vo výške 375,29 Eur. Súd o náhrade trov konania preto rozhodol vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného a ani žalobcu nie je dôvodné.

Žalobou zo dňa 22. mája 2003 si žalobca uplatnil právo na zaplatenie sumy 70 000,-- Sk s 18% úrokom z omeškania od 1. mája 2002 do zaplatenia ako vyrovnacieho podielu v zmysle § 233 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého pri zániku členstva za trvania družstva má doterajší člen nárok na vyrovnací podiel.

Vyrovnacím podielom je majetkový nárok bývalého člena, ktorého členstvo zaniklo za trvania družstva z akéhokoľvek dôvodu, prípadne nárok dediča, ktorý sa nestal členom družstva. Kritériami na určenie vyrovnacieho podielu sú podľa ods. 2 § 233 Obchodného

zákonníka výška splateného členského vkladu a počet ukončených rokov členstva, pričom stanovy družstva môžu určiť aj iné kritériá pre výpočet výšky vyrovnacieho podielu.

Podaním zo dňa 23. januára 2008 vzal žalobca žalobu v časti o zaplatenie sumy 756,12 Eur (22 779,-- Sk), ako aj úroku z omeškania zo sumy 1 567,45 Eur vo výške 8% ročne a za obdobie od 1. mája 2002 do 17. septembra 2003 späť, v dôsledku čoho súd prvého stupňa konanie v tejto časti zastavil uznesením zo dňa 12. mája 2009.

Žalovaný v odvolaní namieta, že žalobcovi nevzniklo právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu z dôvodu, že dosiaľ nedošlo k zániku jeho členstva v družstve. Uvedenú námietku vzniesol žalovaný až v odvolacom konaní, pričom v priebehu konania pred súdom prvého stupňa napriek poučeniu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. právny základ uplatneného nároku nenamietal, vo svojich vyjadreniach uvádzal, že k zániku členstva žalobcu došlo v roku 2001 a pohľadávku žalobcu odmietal uspokojiť s poukazom na zápornú hodnotu vyrovnacieho podielu.

Podľa § 205a ods. 1 písm. c/, d/ O. s. p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p., alebo ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa. Vzhľadom na citované ustanovenie a obsah uplatnenej námietky nebolo možné považovať nové skutočnosti, uvádzané žalovaným v odvolacom konaní, za odvolací dôvod.

Žalobca v odvolaní proti výroku rozsudku, ktorým mu bola priznaná náhrada trov konania v sume 375,29 Eur, poukazuje na skutočnosť, že súd prvého stupňa nedostatočne zohľadnil počet úkonov právnej služby, ako aj výšku tarifnej odmeny za jednotlivé úkony.

Podaním zo dňa 20. februára 2009 žalobca vyčíslil náhradu trov konania v celkovej výške 448,61 Eur, ktoré pozostávali zo súdneho poplatku vo výške 3 500,-- Sk, prevzatia a prípravy zastúpenia 2. februára 2001, z hodnoty 70 000,-- Sk, písomnej výzvy na plnenie z 8. februára 2001, návrhu na vydanie platobného rozkazu 22. mája 2003, zastupovania na pojednávaní 26. apríla 2005, podania – zmeny petitu 23. januára 2008 a podania vo veci

samej zo dňa 19. februára 2009 (vyčíslenie trov a číselná zmena pohľadávky z Sk na Euro). Na pojednávaní, konanom dňa 11. decembra 2009 si žalobca uplatnil náhradu trov konania aj za účasť na tomto pojednávaní a súčasne ich vyčíslil v celkovej sume 526,92 Eur.

Ako vyplýva z odôvodnenia žalobcom napadnutej časti rozsudku, súd priznal žalobcovi náhradu trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku vo výške 2 833,-- Sk, t. j. zodpovedajúcom sume, ktorá zostala predmetom konania po späťvzatí časti žaloby, jedného úkonu právnej pomoci podľa vyhl. č. 240/1990 Zb., jedného úkonu právnej služby – podanie žaloby podľa vyhl. č. 163/2002 Z. z. a troch úkonov právnej služby – účasť na nemeritornom pojednávaní 26. apríla 2005, podania vo veci samej a účasť na pojednávaní 11. decembra 2009, podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. Zo špecifikácie trov konania je zrejmé, že súd prvého stupňa priznal žalobcovi ich náhradu vo výške, potrebnej na účelné uplatňovanie práva v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p.

S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol vzhľadom na jeho výsledok tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 2 O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová